

משפט הארץ

חוסף משפטי לכל אחד / גיליון 12 /// אדר א' תשע"א / פברואר 2011

התביעה התאהבה

מדוע כל כך הרבה תיקים מרעישים מסתיימים בעסקאות טיעון מינוריות? השוואת ההליך המשפטי לחיי אהבה, מאפשרת להבין את הדינמיקה שעוברת התביעה מפתחת החקירה בקול תרועה רמה ועד לסיומה בקול דממה דקה // עו"ד עופר ברטל, עמוד 10

הארץ
המחלקה המסחרית

משפטיפ //

היבטים משפטיים בזוגיות ובגירושין,
התמודדות עם קנס חניה, תאונת עבודה
// עמודים 16-17

מעמד אישי //

עו"ד רון גזית על תחביב יוצא דופן,
על המסעות להודו ועל הטיעון של דב יוסף
// עמוד 20

לקראת הליכי גירושין: קודם כל, תירגעי

קיבלת ערמת ניירת - תביעת מזונות אישה, תביעת מזונות ילדים, תביעת משמורת, תביעה רכ"ר שית (לעיתים גם עיכוב יציאה מהארץ ועיקולים) וגם הזמנה לדין? ואולי גם קיבלת תביעה לשלום מבית הדין הרבני? לא הגיע סוף העולם.

שב, תירגע. שום דבר דרמטי לא הולך לקרות בשעות הקרובות. אפשר לשקול, להתייעץ ולהתייחס חיל לחפשי עו"ד שמבין עניין. המצב ניתן לשינוי ע"י טקטיקה, והליכים משפטיים נכונים. בינתיים, כמה צעדים שאפשר לעשות:

- < לאסוף מסמכים מהבנק, לרבות תדפיסי עו"ש ותדפיסים על תוכניות חיסכון.
- < לרכז את כל הניירת הקשורה לתנאים הסוציאליים, לרבות ביטוח חיים, קרנות השתלמות ועוד.
- < לרכז מידע על נכסי המקרקעין.
- < לאסוף מסמכים המעידים על הוצאות כגון ביגוד, מזון, חינוך ורפואה.
- < לאסוף מסמכים על כל החובות.

עו"ד אריאל דרוז

בירור טלפוני והבהרות ניתן לקבל בטלפון המורכב על גבי דרישת התשלום, אולם לא תגיע בהכרח לעו"ד שיכול להבהיר לך את המצב לאשורו. רשויות מקומיות רבות מקבלות שירותים מחברות גבייה שאינן כבולות בכללים אתיים כלשהם והן מנועות מלתת לעירייה ייעוץ משפטי כלשהו.

עירייה רשאית לגבות הוצאות בגין פעולות שונקטו נגדך. העירייה יכולה לחייב במאות, ואלפי שקלים נוספים ככל שתאלץ לשלוח מכתבי דרישה, צווי עיקול לבנק וגובי מס במטרה לגבות את החוב. אל תציף את העירייה ונציגיה בטלפונים ומכתבים. העירייה תשיב לכל טענותיך, מה גם שהיא אינה חייבת לעצור את הליכי הגבייה עד למתן תשובתה. קל להגיש תביעה כנגד העירייה, אולם עירייה שמיוצגת במקצועיות תדע להשיב לכל טענה בכל ערכאה משפטית ואתה תסתכן בחיובך במאות או באלפי שקלים נוספים בגין הוצאות משפט.

פנה לעירייה בהזדמנות הראשונה כשבאמתחתך טענה טובה, למשל: מניעה שלא תלויה בך בעקבותיה לא התקבל הדוח המקורי. העירייה תבוא לקראתך כאשר המצב המשפטי מחייב, ולפעמים גם לפני משורת הדין בנסיבות מיוחדות.

עו"ד יצחק וייסמן

שותף במשרד משה נסים, רינקוב, סנדרוביץ

חימוש זכויות לאחר תאונת עבודה

המוסד לביטוח לאומי משלם לעובד דמי פגיעה אם עובד נפגע בעבודה (תאונה או מחלה) ועקב כך אינו מסוגל לעבוד. תנאי לקבלת תשלום הוא המצאת תעודה רפואית והיעדר עבודה בפועל.

תאונת עבודה היא תאונה שאירעה בדרך מהמקום בו העובד לן אל העבודה או ממנה, בשעת העבודה במקום העבודה, גם בהפסקה ובלבד שאינה עולה על שלוש שעות. גם תקיפה מינית תיחשב כפגיעה בעבודה. תאונה "בדרך" לא תיחשב כתאונת עבודה אם הפסיק העובד או סטה מדרכו המקובלת, למעט כדי להתפלל בבית כנסת קבוע או ללוות ילד לן.

תאונה שאירעה לעובד בעת שנהג ברשלנות ולא מיילא אחר הוראה חוקית או הוראת המעסיק - לא תיחשב כתאונת עבודה, אלא אם העובד חלילה

ניהול חשבון "ביחד ולחוד" מעניק לשותפים מידה רבה של עצמאות, אך הדבר גם מחייב מידה רבה של אמון ביניהם. ניהול חשבון "ביחד" מאפשר לשותפים מידה רבה של פיקוח, שכן לא ניתן לפעול בחשבון מבלי לקבל אישור של השותף האחר.

סמכות העירייה לבצע עיקול בחשבון תלויה בהסדר של זכויות החתימה בו. העירייה תהיה מוסמכת לעקל את הכספים אם לשותף החייב יש זכות לנהל את החשבון לבדו, ולתת הוראות תשלום לבנק "לחוד".

סיטואציה נוספת היא כאשר לאחד מבני הזוג יש חשבון הנמצא ביתרת חובה, וכן חשבון משותף באותו בנק המצוי ביתרת זכות. זכותו של הבנק לקזז חוב פרטי של אחד השותפים בחשבון אישי ונפרד כנגד יתרת זכות בחשבון המשותף קבועה, בדרך כלל, בהסכם פתיחת חשבון בין בעלי החשבון המשותף לבין הבנק (תנאי קיזוז).

עו"ד אודי ארצי

שותף במשרד ש.הורוביץ ושות'

עשרת הדברות לחייב קנס חניה

אם ביצעת את העבירה ואין בפיק טענות של ממש, עדיף לשלם את הקנס בהקדם ולשמור את הקבלה. ניסיונות התחמקות לא יועילו.

בסניף הדואר זיהית שהפקיד עומד להגיש לך דו"ח חניה. אל תסתובב בבהלה. אם הגיעה מעטפה על שמך, הפקיד עלול לציין שסירבת לחתום או שלא דרשת את דבר הדואר.

העיריות מנוסות במערכה מול חייבים ומתעדות משלוח דוחות בדואר רשום. די ברשימה החתומה על ידי רשות הדואר, בה שמך, כתובתך ומס' הדוח, כדי להרשיעך אוטומטית לאחר 90 בעבירה ויוטל עליך קנס.

קיבלת מכתבים בהם נדרשת לשלם קנס שתפח והוצאות גבייה. אתה נענש על איחור בתשלום ומשלם את כל הוצאות לצורך ביצוע הפעולות נגדך.

גם חלוף שנים מבלי שנגבה החוב לא יועיל לך. קנס חניה מתיישן רק בחלוף שלוש שנים מבלי שונקטת פעולה לגבייתו מצד העירייה. פעולות שלא ידעת אודותן עוצרות את מירוץ ההתיישנות, כדוגמת משלוח מכתב בדואר רגיל.

עיקול כספים המוחזקים בחשבון משותף

אני ובן-זוגי מחזיקים חשבון משותף בבנק. בן-זוגי נקלע לחובות בגין קנסות חניה רבים, וכעת העירייה מעוניינת להטיל עיקול על הכספים בחשבון המשותף. האם הדבר בסמכותה?

חשבון בנק משותף הוא חשבון בו רשומים יותר מבעל חשבון אחד. בעת פתיחת חשבון משותף נדרשות שתי מערכות יחסים: בין השותפים לחשבון, ובין כל אחד מבעלי לבין הבנק.

יש להבחין בין שתי אפשרויות של זכויות חתימה בחשבון משותף:

- < זכות חתימה "ביחד" - כל פעולה המבוצעת בחשבון כרוכה בחתימות של כל השותפים.
- < זכות חתימה "ביחד ולחוד" - כל שותף מוסמך לבצע כל פעולה, ללא אישור של איש מהשותפים האחרים.

עלול למצוא את עצמו מחויב בתשלום של עד 50 אלף שקל.

בתי הדין קבעו במקרים רבים, כי מועמדת לעבודה אינה נדרשת לגלות בראיון את דבר הריונה, אלא אם כן היותה בהריון רלוונטית לאופיו או מהותו של התפקיד אותו היא עתידה למלא. כך גם לעניין מחלה ממנה סובל מועמד לעבודה: ככל שלא מדובר במחלה הרלוונטית לעבודתו, הוא לא יהיה מחויב לגלות בראיון העבודה שהוא סובל ממנה.

במקרה אחר קבע בית הדין, כי פרסום מודעה בה נדרש המועמד לשירות צבאי ו/או לאומי, מהווה אפליה מטעמי דת של אוכלוסיית החרדים ואפליה מטעמי לאום של האוכלוסייה הערבית.

לאור כל אלו, אפשר לתת כמה המלצות למראיינים, על מנת לשמור על האיזון בין קבלת מידע רלוונטי לבין גלישה לתחום האסור.

לפני גיבוש רשימת השאלות והדרישות שיועלו בראיון, מומלץ לוודא שהן אינן עוסקות בסוגיות בגינן אסור להפלות עובד לפי חוק שוויון הזדמנויות בעבודה והפסיקה, כדוגמת טיפולי פוריות, נטייה מינית וכדומה.

בנוסף, מומלץ לנסח שאלות בצורה כללית, שאינה מעלה מפורשות סוגיות בעייתיות. לדוגמה: במקום לשאול עובד האם הוא נשוי עם ילדים, ניתן לבקש ממנו לספר קצת על עצמו וחייו האישיים.

בחברות וארגונים גדולים, בהם הגורם שמראיין את המועמד אינו בהכרח הגורם שמחליט מי יתקבל או קיימים גורמים נוספים המשתתפים בהחלטה, מומלץ לנהל תרשומות קצרות, הן אודות מהלך הראיון והן אודות הדימויים בדבר המועמד שייבחר לתפקיד.

עו"ד נעמי לנדאו מתמחה בדיני עבודה

הנתונים הבאים: טיפולי פוריות (או הפריה חוץ-גופית), הריון, גיל, גזע, נטייה מינית, דת, לאומיות, השקפה פוליטית, ארץ מוצא ושירות מילואים (לרבות משכנו ותדירותו).

בנוסף, אסור לדרוש מעובד את הפרופיל הצבאי שלו ו/או לעשות בו שימוש ככל שמידע זה הגיע לידי המעסיק, ועובד שביקש שלא למסור מידע אודות הפרופיל הצבאי שלו – לא ייפגע. כמו כן, חוק שירות ביטחון קובע, כי אסור למראיין לדרוש נתונים אישיים צבאיים אלא אם כן קיימת בחוק ובתקנות הרשאה לדרישה זו.

בהקשר זה חובה לציין, כי קיימים חוקים ו/או תקנות ספציפיים המחייבים עובדים בתחומים מסוימים לגלות למעסיקיהם מידע אישי או בריאותי. לדוגמה: בתקנות רישוי לעסקים (תנאי תברואה נאותים לבתי אוכל) נקבע, כי מנהל של בית אוכל רשאי לחייב עובד לעבור בדיקה רפואית. תקנות פיקוח על בתי ספר (בדיקות רפואיות של עובדים) מחייבות עובדי חינוך לעבור בדיקות רפואיות.

הבעיה הגדולה עם חוק שוויון הזדמנויות בעבודה היא, שהוא לא קובע שלא ניתן לשאול שאלות אודות מין, גזע, לאום וכדומה, אלא רק שלא ניתן להפלות בהסתמך על מידע זה.

אולם, החוק קובע, כי מראיין שנשאל שאלות כאמור יכול לתבוע את המראיין (בלי להוכיח כל נזק למעט העובדה שלא נתקבל לעבודה ו/או נתקבל לתפקיד אחר באותו מקום עבודה). ככל ששישורו מתאימים לביצוע התפקיד, עובר הנטל להוכיח שלא נתקיימה כל אפליה אסורה כתפי המראיין. ככל שהוכח קיומה של אפליה, יכול בית הדין לפסוק פיצויים של עד 50 אלף שקל בגין האפליה, אף ללא הוכחת כל נזק.

גם מראיין ששאל שאלות בעלות אופי סטריאוטיפי, קבע תנאים שהתאימו לגברים יותר

מלנשים (בלי סיבה מוצדקת הקשורה באופי התפקיד), אמר למועמדת שעבודה מחוץ למשרד אינה מתאימה לאישה בשל שעות העבודה הממושכות או היפנה את כתב ידו של מועמד לתפקיד אדמיניסטרטיבי לבדיקה גרפולוגית,

נפטר או הפך נכה או לא מסוגל לעבוד במשך לפחות עשרה ימים.

דמי הפגיעה נועדו לפצות את העובד על אובדן הכנסה ולכל היותר בעד 13 שבועות, החל ממחרת יום הפגיעה. את התביעה יש להגיש למוסד לביטוח לאומי בטופס "תביעה לתשלום דמי פגיעה בעבודה והודעה על פגיעה בעבודה" בצירוף תעודת רפואית, טופס ויתור על סודיות רפואית וזאת בתוך שנה מהיום בו העובד לא מסוגל לעבוד. חרף המועד הרחב, מומלץ להגיש את הטופס במועד קרוב ביותר לפגיעה.

בטופס יש לפרט את הפגיעה ונסיבותיה, תאריך הפסקת העבודה עקב הפגיעה, תאריך חזרה לעבודה (אם כבר חזר), פרטים על הטיפול הרפואי (אם ידועים) וחתומה. גם המעסיק חתום על טופס זה כמאשר את נסיבות הפגיעה ומפרט את שכר העובד.

בעד יום הפגיעה ישלם המעסיק לעובד את שכר אותו היום. תמורת שני הימים הראשונים שלאחר הפגיעה, ישולם פיצוי רק למי שאינו מסוגל לעבוד 12 יום לפחות, למעט יום הפגיעה.

לעובד שכיר משלם הביטוח הלאומי את דמי הפגיעה (75% מהכנסה מדווחת הכוללת שעות נורמליות וכדומה, ממוצע בשלושה חודשים שקדמו לאירוע ועד למקסימום של 1,009 שקל ביום).

עו"ד עינת שקד, מנהלת במשרד יעב ושות'

כך תנהלו ראיון עבודה בלי לעבור על החוק

התיקונים בחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, שינו גם את החובות והזכויות של מראיינים ומראיינים בראיונות עבודה. ככלל ניתן לומר, כי כיום קיימת הגנה רבה על מועמדים לעבודה במסגרת חוק זה והפסיקות שבאו בעקבותיו.

ככל שהמראיין דורש מהמראיין מידע ולאחר מכן לא מקבל את המראיין לעבודה (למרות התאמתו לדרישות התפקיד), המראיין יכול להגיש כנגדו תביעה בטענה שהופלה לרעה. במקרה כזה, חובת ההוכחה להוכיח שהמראיין לא הפלה לרעה, מוטלת על כתפי המראיין.

חוק שוויון הזדמנויות בעבודה קובע, כי אסור להפלות מועמדים לתפקיד בהסתמך על המידע או

ד"ר קטי אלמליח, עו"ד
עוסקת בדין השוויצרי והגרמני
בעלת רישיון עריכת דין בשוויץ ובישראל, מעל 10 שנות ניסיון בדין הגרמני

מטפלת בתיקים משפטיים הקשורים לדיני שוויץ וגרמניה, ובכלל זה:

- מתן חוות דעת משפטיות ומתן עדות מומחה לבתי המשפט
- ניסוח ובדיקת חוזים וצוואות בשפות: גרמנית, צרפתית, אנגלית ועברית
- ייצוג ויעוץ ללקוחות בישראל, בגרמניה ובשוויץ בכל הנוגע לדיני סחר בינלאומי • דיני חברות • דיני בנקאות • עסקאות נדל"ן
- אכיפת פסקי דין וחובות בגרמניה ובשוויץ, דיני רישוה ועבונות

מגדל ב.ס.ר 2 קומה 15, רח' בן גוריון 1 בני ברק 51201
טל' 6189995-03, פקס 6199386-03
elmaliah@elmaliah.com • www.elmaliah.com